

Universitatea Alexandru Ioan-Cuza

Facultatea de Drept, Centrul de Studii Europene

Studii Europene

Anul II

Viitorul minorităților în Europa

SFECLEȘ ANCA

ancasfecles@gmail.com

Faptul că aderarea la Uniunea Europeană poate garanta numeroase avantaje de-a lungul timpului este un lucru deja știut și trăit chiar de către noi, locuitorii unui stat membru european. Cu toate acestea, la fel de importantă precum realizarea punctelor forte este și realizarea problemelor cu care unii dintre noi ne putem confrunta, fiind cetățeni europeni. În acest sens, la o simplă analiză realizată de fiecare dintre noi, putem observa singuri dacă ne-am confruntat vreodată cu probleme sau dacă am fost dezavantajați în vreun fel, cu toate că politicile Uniunii Europene erau menite să ne garanteze protecția.

Astfel, lucrarea de față este menită să ofere câteva perspective din punctul de vedere al modului în care viitorul european este menit să răspundă dezideratelor minorităților de pe teritoriul statelor membre, având în vedere principiile care stau la baza Uniunii Europene, dintre care putem menționa egalitatea tuturor persoanelor, nediscriminarea, precum și garantarea tuturor drepturilor și libertăților.

Pentru început, este adevărat faptul că Uniunea Europeană se preocupă de cetățenii săi, conștientizând importanța societății civice în tot ceea ce înseamnă promovarea și dezvoltarea politicilor acesteia, un exemplu în acest sens fiind posibilitatea de a apela la instanțele Uniunii de către orice cetățean care consideră că i-au fost încălcate drepturile, nu de puține ori aceștia având câștig de cauză, iar astfel creând un precedent în ceea ce privește jurisprudența. Acest lucru este de folos atât pentru cetățenii care consideră că le-au fost încălcate aceleași drepturi, cât și pentru instanțele naționale, care pot aplica normele interne raportându-se mult mai bine la cele europene.

Referitor la minoritățile de pe teritoriul Uniunii Europene, consider că nu există încă o practică unitară, astfel încât unele dintre aceste grupuri au mai mult de suferit din perspectiva discriminărilor și nedreptăților la care sunt supuse, motivele fiind diverse, precum răspândirea unor stereotipuri referitoare la acestea în rândul populației, lucru ce se întâmplă de foarte mult timp, neinformarea cetățenilor cu privire la importanța respectării acestor minorități, dificultatea instituțiilor și autorităților, atât europene, cât și naționale, în procesul de creare a unor politici cu adevărat folositoare pentru persoanele ce fac parte din aceste grupuri. Este adevărat faptul că la nivelul Uniunii Europene există un cadru normativ în privința minorităților, fiind vorba despre Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, însă acesta este foarte rar adus în atenția populației, considerându-se că celelalte probleme cu care se confruntă statele membre prezintă o mai mare importanță.

Din propria perspectivă, a unei persoane ce face parte dintr-o minoritate, și anume cea a rușilor-lipoveni, pot recunoaște faptul că tratamentele discriminatorii pe care le-am resimțit, destul de rar, este adevărat, acest lucru datorându-se și orașului în care am crescut, fiind vorba

despre un loc în care exista deja o comunitate extinsă de ruși-lipoveni, nu au venit din partea instituțiilor sau autorităților, ci mai mult din partea unor cetățeni. Acest lucru m-a făcut de-a lungul timpului să observ cu atât mai mult discriminările la care încă sunt supuse persoanele ce fac parte din cadrul altor minorități și să mă întreb cum ar putea aceste tratamente să fie oprite și dacă aderarea la Uniunea Europeană are un rol benefic în acest demers. Singurul răspuns pe care l-am găsit a fost cel referitor la posibilitatea, menționată anterior în cadrul acestui eseu, de a te adresa, în calitate de cetățean european, instanței supreme europene, pentru ca aceasta să hotărască dacă discriminarea a existat și să sancționeze instituția/autoritatea sau statul în sensul corespunzător.

Cu toate acestea, motivul pentru care consider că existența minorităților pe teritoriul Uniunii Europene și protejarea acestora ar trebui să prezinte interes este constituit din asumarea anumitor identități, lucru ce trebuie realizat de fiecare dintre noi. Uniunea Europeană are o istorie impresionantă, statele membre de asemenea, iar fiecare dintre cetățenii acestora se pot regăsi în propria istorie și cultură. Acesta este unul dintre motivele pentru care promovarea istoriei, culturii, obiceiurilor fiecărei minorități și aflarea informațiilor despre trecut ne pot ajuta să îmbunătățim viitorul. De asemenea, consider că a avea o istorie bogată reprezintă un avantaj, iar promovarea acesteia poate fi realizată prin intermediul tinerilor, dacă acestora le va fi insuflată admirația pentru ceea ce reprezintă minoritatea din care fac parte.

Este adevărat și faptul că persoanele care fac parte din unele minorități beneficiază de anumite avantaje, precum în cadrul programelor de studii, unde li se acordă locuri speciale celor care reușesc să ajungă la rezultate impresionante. Cu toate acestea, există o mare discrepanță între aceste două categorii, și anume, pe de-o parte, persoanele cu rezultate foarte bune, ce au anumite avantaje, iar pe de altă parte, persoanele care par să nu prezinte niciun interes pentru instituțiile și autoritățile statului.

Viitorul minorităților în Uniunea Europeană poate fi îmbunătățit, însă, la fel cum Uniunea are anumite obiective de îndeplinit, la fel și fiecare dintre noi trebuie să își asume responsabilitatea în acest sens. Este vorba, în primul rând, despre educarea cetățenilor, în special a celor mai tineri dintre noi, în spiritul creării unei societăți cât mai incluzive, în care stereotipurile să poată fi distruse. În acest proces, Uniunea Europeană ar urma să aibă un rol major, datorită influenței pe care instituțiile sale o pot exercita asupra statelor membre, în vederea creării unor programe sau proiecte prin care să se poată promova aceste valori, ce țin de egalitate și nediscriminare, mai ales în rândul tinerelor generații, care urmează să se

dezvolte într-o societate ce în acest moment încă nu acceptă ideea că diferențele pe care le putem întâmpina ne pot apropia, nu îndepărta.

Astfel, după cum am menționat deja, primul pas spre o Uniune care conștientizează problema discriminării și acționează în acest sens este reprezentat de conceperea anumitor proiecte ce țin de sfera educației, în acest mod informațiile despre minorități, discriminare, conceptul de egalitate și importanța acestora ajungând mai ales la tinerele generații, în curs de formare și dezvoltare, tocmai datorită faptului că acestea vor continua procesul de promovare și protejare a valorilor europene, atât în rândul tinerilor, cât și în rândul persoanelor mai în vârstă.

O altă problematică existentă este cea referitoare la încurajarea persoanelor care se simt discriminate și lezate să se adreseze anumitor organizații și instituții de pe teritoriul statului în care se află, care au responsabilități în acest domeniu. În acest caz însă, cu toate că Uniunea Europeană reafirmă frecvent valorile și principiile pe care se bazează, dintre care face parte și nediscriminarea, nu putem spune că organizarea și susținerea din punct de vedere financiar, și nu numai, a unor instituții în acest sens, care să ajute persoanele în nevoie, este avută în vedere și sprijinită în momentul actual.

Așadar, din experiențe proprii pe care le-am avut, dar și din discuțiile purtate cu persoane ce fac parte din diverse minorități și locuiesc într-un stat membru al Uniunii Europene, concluzia la care am ajuns este aceea că în prezent nu putem vorbi despre o protecție adecvată a minorităților, acest fapt fiind cauzat de mai mulți factori, însă se poate ajunge la protejarea acestora prin intermediul alocării de noi resurse pentru organizații și instituții, încurajarea persoanelor ce au experimentat tratamente discriminatorii să vorbească despre acestea și să atragă astfel atenția asupra impactului pe care îl au, dar și investirea în consiliere și asistență, acestea urmând a fi realizate de persoane special abilitate în acest domeniu.